

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Supplementary Examination: March/April-2023

**Geography (Optional) Paper-XI
GEOO11: Urban Geography**

**Day and Date: Thursday, 13/07/2023
Time: 12.30 PM To 2.30 PM**

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks
4. Draw the diagram wherever necessary.
5. Allowed to use map stencil, if necessary

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 According to Frinch and Trivarttha, what is the main function of a village?
a. Agriculture b. Cottage industry c. Dairy farming d. Trade
- 2 In 1901 made a remarkable work on the subject of "Urban places "
1. Taloyr 2. Richtofen 3. Bolashar 4. Stamp
- 3 The nature of Urban geography is
1. Old 2. Unchanging 3. Mutable 4. New
- 4 Which of these cities in Australia is developed by the gold mines?
a. Sydney b. Coolgardie c. Melbourne d. Gold Coast
- 5 Which of the following is a safe place for urban settlement?
a. Mountain or hilltop b. Equatorial region c. River basin d. Plain
- 6 Which city is situated at the confluence of Krishna and Koyna rivers in Maharashtra?
a. Karad b. Sangli c. Satara d. Patan
- 7 Which of the following is not an educational centre in India?
a. Pune b. Banaras c. Tatanagar d. Aligarh
- 8 What is the serious problem of urban settlement?
a. Urban development b. Literate population
c. pure water supply d. Formation of slums.
- 9 Which of the following is not a characteristic of slums?
a. Lack of space b. Health problems c. Economic Intensity d. Poverty
- 10 Which factor contributes to the vertical growth of cities?
a. Development of architecture b. cheap capital supply
c. Space scarcity d. The attraction of a tall building
- 11 Who lives in the outermost zone of the concentric zone theory?
a. Super rich b. Middle class c. Rich d. Poor

- 12 Who proposed The sector Theory of urban Structure?
a. Ulman b. Height c. Burgess d. Blosher
- 13 What theory of urban morphology did Harris and Ulman put forward?
a. The multi-nuclei theory b. The sector theory
c. The concentric zone theory d. None of the above
- 14 Which people live near trade centres and industrial centres?
a. Poor b. Middle class c. Rich d. Super rich
- 15 -----theory is important to the scholars of settlement Geography.
a. Central place b. Continental drift c. Erosional d. All above

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Definition of Urban Geography
- 2 Importance of Urban Geography
- 3 Urban region
- 4 The sector theory

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Descriptive nature of Urban Geography
- 2 Process of Urbanization
- 3 Function of Central Business District (C B D)
- 4 Residential area in the city

Q.4. . Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the scope of Urban Geography
- 2 Explain the Multiple Nuclei theory

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4. आवश्यक ठिकाणी आकृती काढा
5. नकाशा स्टेनसिल वापरण्यास परवानगी आहे.

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 फिच व त्रिवार्था यांच्या मते ग्रामनगराचे मुख्य कार्य काय असते?
अ. शेती ब. कुटिरोद्योग क. दुग्ध व्यवसाय
- 2 सन १९०१ मध्येयांनी शहरावर महत्वपूर्ण लेखनकार्य केले.
१. टेलर २. रिचोफेन ३. ब्लॉशर ४. स्टॅम्प
- 3 नागरी भूगोलाचे स्वरूप.....आहे.
१.पुरातन २. न बदलणारे ३. परीवर्तनशील ४. नवीन
- 4 ऑस्ट्रेलियातील कोणते शहर सोन्याच्या खाणी मुळे विकसित झाले आहे?
अ. सिडनी ब. कुलगार्डी क. मेलबोर्न ड.गोल्ड कोस्ट

- 5 खालीलपैकी नागरी वसाहतीसाठी सुरक्षित स्थान कोणते?
अ. डोंगर किंवा टेकडी माथा ब. विषुववृत्तीय प्रदेश क. नदी चे खोरे ड. सपाट
- 6 महाराष्ट्रात कृष्णा-कोयना नद्यांच्या संगमावर कोणते शहर वसले आहे?
अ. कराड ब. सांगली क. सातारा ड
- 7 भारतातील खालीलपैकी कोणते शैक्षणिक केंद्र नाही?
अ. पुणे ब. बनारस क. टाटानगर ड. अलिगढ
- 8 नागरी वस्तीची कोणती गंभीर समस्या आहे?
अ. शहरांचा विकास ब. साक्षर लोकसंख्या क. शुद्ध पाणीपुरवठा ड. झोपडपट्ट्यांची निर्मिती
- 9 झोपडपट्टीचे कोणते वैशिष्ट्य नाही?
अ. जागेचा अभाव ब. आरोग्य समस्या क. आर्थिक सधनता ड. दारिद्र्य
- 10 शहरांचा ऊर्ध्व विकास होण्यासाठी कोणता घटक कारणीभूत आहे?
अ. स्थापत्यकलेचा विकास ब. स्वस्त भांडवल पुरवठा क. जागेची कमतरता ड. उंच इमारतीचे आकर्षण
- 11 सकेंद्रीय कटिबंध सिद्धांताच्या सर्वात बाहेरील कटिबंधात कोणते लोक राहतात?
अ. अतिश्रीमंत ब. मध्यमवर्गीय क. श्रीमंत ड. गरीब
- 12 नागरी संरचनेचा त्रिज्या खंड सिद्धांत कोणी मांडला?
अ. उलमन ब. हायट क. बर्गेस
- 13 हॅरिस व उलमन यांनी नागरी संरचनेचा कोणता सिद्धांत मांडला?
अ. बहुकेंद्रीय सिद्धांत ब. क्षेत्र सिद्धांत क. संकेद्रित क्षेत्र सिद्धांत ड. वरीलपैकी काहीही नाही
- 14 व्यापारी केंद्र व औद्योगिक केंद्र यांच्या जवळ कोणते लोक राहतात?
अ. गरीब ब. मध्यमवर्गीय क. श्रीमंत ड. श्रीमंत
- 15 वसाहत भूगोलाच्या अभ्यासकांना -----हा सिद्धांत महत्त्वाचा आहे
अ. मध्यवर्ती स्थान ब. खंडवहन क. अपक्षय ड. वरील सर्व

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 नागरी भूगोल व्याख्या
- 2 नागरी भूगोलाचे महत्व
- 3 नागरी विभाग
- 4 त्रिज्याखंड सिद्धांत

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 नागरी भूगोलाचे वर्णनात्मक स्वरूप
- 2 नागरीकरण प्रक्रीया
- 3 केंद्रीय व्यापारी क्षेत्राचे कार्य
- 4 नगरातील निवासी क्षेत्र

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 नागरी भूगोलाची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- 2 बहुकेंद्रीय कटिबंध सिद्धांत स्पष्ट करा

Geography (Optional) Paper-XI
GEOO11: Urban Geography

Day and Date: Thursday, 13/07/2023
Time: 12.30 PM To 2.30 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 फिच व त्रिवार्था यांच्या मते ग्रामनगराचे मुख्य कार्य काय असते?

अ. शेती ब. कुटिरोद्योग क. दुग्ध व्यवसाय

Option 1

2 सन १९०१ मध्येयांनी शहरावर महत्वपूर्ण लेखनकार्य केले.

१. टेलर २. रिचोफेन ३. ब्लॉशर ४. स्टॅम्प

Option 3

3 नागरी भूगोलाचे स्वरूप.....आहे.

१. पुरातन २. न बदलणारे ३. परीवर्तनशील ४. नवीन

Option 3

4 ऑस्ट्रेलियातील कोणते शहर सोन्याच्या खाणी मुळे विकसित झाले आहे?

अ. सिडनी ब. कुलगार्डी क. मेलबोर्न ड. गोल्ड कोस्ट

Option 2

5 खालीलपैकी नागरी वसाहतीसाठी सुरक्षित स्थान कोणते?

अ. डोंगर किंवा टेकडी माथा ब. विषुववृत्तीय प्रदेश क. नदी चे खोरे ड. सपाट

Option 1

6 महाराष्ट्रात कृष्णा-कोयना नद्यांच्या संगमावर कोणते शहर वसले आहे?

अ. कराड ब. सांगली क. सातारा ड

Option 1

7 भारतातील खालीलपैकी कोणते शैक्षणिक केंद्र नाही?

अ. पुणे ब. बनारस क. टाटानगर ड. अलिगढ

Option 3

8 नागरी वस्तीची कोणती गंभीर समस्या आहे?

अ. शहरांचा विकास ब. साक्षर लोकसंख्या क. शुद्ध पाणीपुरवठा ड. झोपडपट्ट्यांची निर्मिती

Option 4

9 झोपडपट्टीचे कोणते वैशिष्ट्य नाही?

अ. जागेचा अभाव ब. आरोग्य समस्या क. आर्थिक सधनता ड. दारिद्र्य

Option 3

10 शहरांचा ऊर्ध्व विकास होण्यासाठी कोणता घटक कारणीभूत आहे?

अ. स्थापत्यकलेचा विकास ब. स्वस्त भांडवल पुरवठा क. जागेची कमतरता ड. उंच इमारतीचे आकर्षण

Option 3

11 सकेंद्रीय कटिबंध सिद्धांताच्या सर्वात बाहेरील कटिबंधात कोणते लोक राहतात?

अ. अतिश्रीमंत ब. मध्यमवर्गीय क. श्रीमंत ड. गरीब

Option 1

12 नागरी संरचनेचा त्रिज्या खंड सिद्धांत कोणी मांडला?

अ. उलमन ब. हायट क. बर्गस

Option 2

13 हॅरिस व उलमन यांनी नागरी संरचनेचा कोणता सिद्धांत मांडला?

अ. बहुकेंद्रीय सिद्धांत ब. क्षेत्र सिद्धांत क. संकेंद्रित क्षेत्र सिद्धांत ड. वरीलपैकी काहीही नाही

Option 1

14 व्यापारी केंद्र व औद्योगिक केंद्र यांच्या जवळ कोणते लोक राहतात?

अ. गरीब ब. मध्यमवर्गीय क. श्रीमंत ड. श्रीमंत

Option 1

15 वसाहत भूगोलाच्या अभ्यासकांना -----हा सिद्धांत महत्त्वाचा आहे

अ. मध्यवर्ती स्थान ब. खंडवहन क. अपक्षय ड. वरील सर्व

Option 1

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 नागरी भूगोल व्याख्या

Ans:

2 नागरी भूगोलाचे महत्व

Ans:

3 नागरी विभाग

Ans:

4 त्रिज्याखंड सिद्धांत

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 नागरी भूगोलाचे वर्णनात्मक स्वरूप

Ans:

2 नागरीकरण प्रक्रीया

Ans:

3 केंद्रीय व्यापारी क्षेत्राचे कार्य

Ans:

4 नगरातील निवासी क्षेत्र

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 नागरी भूगोलाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

Ans:

2 बहुकेंद्रीय कटिबंध सिद्धांत स्पष्ट करा

Ans:
